

Gråal.

Alnus incana

Oskaftade kottar.

Namnets betydelse

Alnus användes som släktnamn redan av Catullus (död 54 f Kr). *Incana* betyder grå och syftar på stammens bark. Gråalen tillhör familjen *Betulaceae*.

Hur du känner igen gråalen

Årsskotten är gråaktigt håriga. Knopparna är håriga, kortare, mera rundtoppade och på kortare skaft än hos klibbalen.

Gråalen bibehåller åren igenom en slät, ljusgrå bark, men stammen blir ofta valkigt ojämn av åsbildningar. Bladen är spridda, ovan matta, under blågröna och täthåriga, vanligen med spetsiga 8-12 par sidoner-ver. Bladkanten är dubbelt sågtandad. Bladen fälls gröna på hösten.

Genom symbios (samlevnad) med kvävefixerande strålsvampar som sitter på alarnas rötter som knöiformade bildningar kan träden tillgodogöra sig luftens kväve som hos svampen omvandlas till lätt upptagbara kväveföreningar för trädet.

Inför vintern behöver alen därför inte rädda det gröna kväveklorofyllet, som alla andra bladfällande träd gör.

Alar är de träd som jämte hassel blommar tidigast på våren, gråalen någon vecka tidigare än klibbalen. Liksom björken har alen skilda hon- och hanblommor på samma träd.

Al är det enda av våra lövträd som bildar kottar. Gråal har kottar utan skaft, klibbal kottar på skaft.

Gråal som i Sverige invandrat österifrån har en nordlig utbredning i landet. I Sörmland är den sällsynt.

Förutom fröförökning kan den liksom asp bilda rotskott som hjälper till med spridningen lokalt. Klibbal bildar ej rotskott men stubbskott.

Gråalens betydelse

Gråalens ved är gulvit, mjuk och lätt. Under savningstid får den vid snitt snabbt en orange ton, men bleknar igen när den torkar. Löv och bark av al som används till växtfärgning ger garnet gula och gulbruna färger. Albark har nyttjats till att garva läder.

Kotte och hänge.

Hänge.

Bark.